

Stev. 20

Leto V.

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predal 33. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-T-24. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrletna 120 din. — Tiska Tiskarna »Slov. poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

KNJIZNICA

OD TEDNA DO TEDNA

V zadnjih dneh je na ženevski konferenci vprašanje Indokine skoraj docela izrinilo korejsko vprašanje. Javne seje o Indokini so se dne zamenjale s tajnimi sejami, na katerih sodelujejo predstavniki devetih držav.

Na dosedanjih razgovorih sta obe zainteresirani državi Francija in Ho Si Minhov Vietnam sprožili svoje predloge glede ustavitve sovražnosti.

Cilj Ho Si Minhovih predlogov je v bistvu takšen: prvič, doseči ustavitve sovražnosti in vzpostaviti mir; drugič, zagotoviti vzpostavitev miru na temelju priznavanja pravic narodov Indokine; tretjič, navesti prijateljske stike med Indokino in Francijo na temelju enakopravnosti in medsebojnih koristi.

Francoska delegacija, ki jo predvsem zanima ustavitve sovražnosti, a ni pripravljena privoliti v politično ureditev Indokinskega vprašanja, pa je v precej težavem položaju. Vojaški položaj v Indokini se s padcem Dien Bien Fuja in ofenzivo vietnamskih enot v ustju Rdeče reke še poslabšal. Razen tega so nastale tudi težave v parlamentu, ker poslanci zahtevajo takojšnjo debato o Indokini in je sprito tega te dni Lanielova vlada malone padla. K tem težavam se je pridružilo še najnovejša stališča Washingtona, da je Indokina sicer važna, da pa ni več bistvena za »varnost jugovzhodne Azije in ZDA«.

Ko se je pokazalo, da si gledišči obeh delegacij povsem nasprotujeta, sta se pojavila dva posrednika. Najprej je vodja britanske delegacije Eden, pozval delegacije k praktičnemu delu, katerega sad naj bi bila ustavitve sovražnosti. Zatem je Molotov sprožil kompromisni predlog. Predlagal je namreč nevtralno komisijo za nadzorstvo nad ustavitvijo sovražnosti.

Kar se tiče poročevanja je Molotov sprejel francoski načrt, naj bi v primeru kršitve sporazuma o ustavitvi sovražnosti sklicali posvetovalne vse države, ki v Ženevi razpravljajo o Indokini.

Tajna pogajanja, ki so se te dni začela, bodo vsekakor hitro pokazala, koliko je SZ pripravljena dejansko privoliti v kompromisno rešitev in — za kakšno ceno.

Ko se se začela tajna pogajanja o Indokini, so Francozi razveljavili sporazum o evakuaciji ranjenecv iz Dien Bien Fuja in spet začeli bombardirati cesto št. 14, po kateri naj bi evakuirali ranjence. Zato ni nič čudnega, da so že takoj na prvi tajni seji obravnavali to vprašanje in da so sprožili v zvezi z tem vrsto obtožb in protioptožb glede ravnanja z ranjenci, glede tega, kdo je kriv, da je sporazum o njihovi evakuaciji padel v vodo in podobno.

Dosedanji potek ženevske konference je pokazal, da bo moč doseči na njej uspeh samo, če bodo delegacije predlagale realistične, sprejemljive predloge za reševanje problemov, ki so na dnevnem redu. Če ne bodo ubrali te poti, od ženevske konference ne moremo pričakovati velikih sadov. Neuspeh ženevske konference pa bi zavril popuščanje mednarodne napetosti in okrepil težnje, ki se že pojavljajo na raznih straneh, da bi na raznih sestankih med veleposlani, mimo OZN in mimo širših mednarodnih forumov reševali svetovne probleme. Ta pot pa je nevarna ne samo za male narode, temveč tudi za velike.

III. Kongres Zveze komunistov Slovenije

V Ljubljani se je začel v torko III. kongres ZKS, kateremu prisostvujejo razen izvoljenih delegatov in članov CK Slovenije delegat CK ZKJ Edvard Kardelj, gostje iz drugih republik, predstavniki JLA, gosti iz Trsta, Gorice, Koroške in drugi.

Kongres ima naslednji dnevni red: politično-organizacijsko poročilo o delu ZKS med II. in III. kongresom, referat sekretarja CK ZKS Mihe Marinka: »Zveza komunistov v boju za socializem«, poročilo revizijske komisije, politične novega CK in revizijske komisije ter razno.

Ker ob zaključku lista kongres še traja, bomo o njem več poročali v naslednji številki.

Iz govora tovariša Tita na kongresu ZK Srbije:

SOCIALIZMA NE MOREMO GRADITI BREZ KMETOV

Imamo velike možnosti za povečanje proizvodnje ne samo v industriji, temveč tudi v kmetijstvu — Zato gre naša politika za tem, da pomagamo tudi kmetom izboljšati proizvodnjo

Na nedavnem kongresu Zveze komunistov Srbije je govoril tudi tovariš Tito o nalogah komunistov v podjetjih, komunah in na vasi. Objavljamo del njegovega govora, ki govori o zadržnem vprašanju in o nalogah komunistov:

...Glejte, zakaj, tovariši, gradimo industrijo, zakaj industrializiramo deželo. Kmalu bo dograjena naša težka industrija in že gradimo industrijo za široko potrošnjo. Tovarni imamo pri nas v Jugoslaviji že mnogo; mnoge so začele že obratovati, mnoge pa bodo kmalu začele. Kdo pa bo potrošnik teh industrijskih izdelkov? Sami delavci? Nikakor ne, v nobeni državi — ne glede na to, koliko je narasla delovna storilnost in tehnika — ni bilo tako, da bi sami delavci ali prebivalci enega mesta zadostovali sebi. Socializma ne moremo graditi brez kmetov, brez tega najširšega potrošnika. Socializem niso samo tovarne; socializem je tudi ugodno stanje državljanov, sploh delovnih ljudi na

vasi. Kmet mora imeti sredstva, da kupuje tisto, kar potrebuje, drugače njegova življenjska raven ne bo naraščala; ne bo naraščala niti delavska življenjska raven in nekatere tovarne bomo morali zapreti. Tako je, če logično mislimo...

...Kakor ne želimo gledati v delovnih zadrugah v vsak lonce, kaj se v njem kuha, in ali so ljudje mnogo zaslužili, marveč nasprotno, želimo imeti čim več, ne pa čim manj, tako želimo, da bi imeli tudi kmetje čim boljše gnotno možnost, da bi lahko bolj intenzivno obdelovali svoja individualna posestva. Kmetje pa se bodo prepirali o tem, da sami ne bodo mogli intenzivno obdelovati svoje zemlje, marveč se bodo začeli tako

ali drugače združevati. Tudi v deželah, kjer je kmet na visoki stopnji razvoja, kjer je kmetijstvo razvito, tudi v kapitalističnih deželah imajo najrazličnejše oblike združništva. To pa je vse koristno za našo družbeno skupnost. Glavno je pri nas to, da preprečimo, da onemogočimo izkoriščanje tuje delovne sile, ni pa se nam treba bati, če bodo kmetje mogli in znali iz tistih 10 ha dobiti nekaj več — saj je kmečka družina čisto do kak velika. Čim več bodo pridelali, tem več bo dobila tudi naša skupnost sploh. Naš cilj na vasi je isti kakor v tovarnah:

če delavci večajo delovno storilnost, če odkrivajo zmeraj nove metode za pospeševanje proizvodnega procesa, koristi to njim in vsej skupnosti...

...Ko sem govoril o tem, da smo prelomili s tisto staro prakso, nisem s tem mislil, da imamo na splošno negativen odnos nasproti delovnim zadrugam kot takšnim. Ne, delovne zadrug, sposobne življenja, delovne zadrug, ki imajo pravilno organizacijsko sestavo, kjer je vodstvo pravilno, takšne zadrug so velikankega pomena za združnike in za vso našo skupnost. Se zmeraj menimo, da bo nekoč pozneje, ko bodo kmetje sami spoznali potrebo po tem, da bo šele takrat nastal dokončni preokret pri nas za povzdigo kmetijstva na višjo stopnjo, in da bo lice vsega našega kmetijstva tedaj nekoliko drugačno kakor je zdaj. Toda v tem pogledu moramo

VREME

ZA ČAS OD 21. DO 31. MAJA
Vreme se bo sicer izboljšalo, vendar bodo še pogoste krajevne plohe. Deževni dnevi bodo 23., 28. in 31. maja, ostali pa sončni in topli.

RAZPIS

za sprejem slušateljev v Politično šolo pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS razpisuje sprejem slušateljev v redni petmesečni tečaj, ki se prične 1. septembra t. l. Šola je namenjena predvsem delavcem in delavkam, zaposlenim v industrijski proizvodnji in tudi politično aktivnim članom vseh množičnih organizacij.

Interesenti naj do 15. junija 1954 pošljejo prijave na upravo Politične šole pri CK ZKS — Ljubljana, Parmova 37, tel. 23.981, int. 206.

V prijavi naj prosilci navedejo: osebne podatke, katere šole in tečaje so obiskovali, poklic in funkcije v političnih organizacijah, osnovni poklic in zaposlitev, višino mesečnih prejemkov.

Gojencem izven Ljubljane je zagotovljeno bivanje v internatu Politične šole. Vse podrobnejše informacije lahko dobijo interesenti pri upravi Politične šole in na Okrajnih komitejih svojega okraja.

Uprava šole

Deset let v službi ljudstva in socialistične domovine

Deseto obletnico obstoja in dela jugoslovanske varnostne službe je pretekli teden dostojno in slovesno proslavilo tudi Novo mesto. Na predvečer obletnice je bila v polni dvorani Doma ljudske proslave svečana akademija. Udeležili so se je vidni predstavniki okrajnega in mestnega ljudskega odbora, člani OK ZKS, okrajnega odbora SZDL, predstavniki organizacij, delovnih kolektivov in ustanov. Potem, ko je orkester KD Dušan Jereb pod taktirko Ivana Mitaga odigral državno himno, je o razvoju, nalogah in dosedanjih uspehih organov državne varnosti govoril tov. Franc Kolari. V daljšem, jedrnatem pregledu je opisal dejavnost naše varnostne službe izza časa ilegalnega dela Komunistične partije Jugoslavije, preko okupacijskih let in povojnega dela. Omenil je številne žrtve, ki so jih VOS in kasneje OZNA ter UDV žrtvovali za varnost do-

movine. Junaška dela pripadnikov Varnostne obveščevalne službe, kateri je pomagalo vse delovno ljudstvo preko OF, so sestavni del zmagovite revolucionarne borbe za našo nacionalno in socialno osvoboditev. Organi, ustanovljeni formalno pred 10 leti, izvršujejo v varnostni notranji službi tudi danes vse svoje naloge v korist reda in varnosti državljanov in celotne socialistične Jugoslavije.

Po govoru je moški pevski zbor KD Dušan Jereb z dirigentom Tonetom Markljem ubralo zapel Simonitijsvo Staro pun-

tersko, pesem Komandanta Staneta in Pesem o svobodi. Z markedonsko narodno Bolen mi leži, koroško 'mam dro fletno navaženo in Venturinihovo Bazovico je zbor, ki dosega zadnje čase vidne uspehe, zaključil svoj nastop, orkester pa je odigral nastop Mozartovega Titusa, Cajkovskega Elegijo in Mayerbeerovo Koračnico iz opere Prophet.

Predgrajčani vabijo

Občinski odbor Zveze borcev Predgrad vabi vse borce partijskih enot, ki so sodelovali pri napadu na fašistično postojanko Stari trg 1. junija 1942, da se udeležijo občinskega praznika, ki bo letos 1. junija v Starem trgu in Predgradu.

Občinski odbor ZB Predgrad

Zadrug na Kočevskem so prigospodarile lani skoraj 100 milijonov dobička

Dobro pripravljenim (vsaj za večino zadrug to velja) in obiskanim občnim zborom kmetijskih zadrug na Kočevskem je sledil 6. maja občni zbor OZZ Kočevje.

Zanimiva in izčrpna poročila o delu, uspehih in pomanjkljivostih združništva na Kočevskem sta dala predsednik OZZ Blatnik in tajnik Sporar. Poročila so bila predmet živahnega razpravljanja delegatov.

Na Kočevskem deluje 22 kmetijskih zadrug in 2 KDZ, ki imajo 21 živinorejskih odsekov, 15 poljedelskih, 16 sadjarskih, 15 gozdarskih, 15 domačeh obrti, 18 hranilno-kreditnih, 32 trgovskih in 22 odkupnih odsekov. Razen KZ Oslinice imajo vse zadrug živino iznajirano v rodovnikih.

Kočevska s svojimi 34.000 prebivalci je bila še nedavno pretežno kmetijska. Danes se v glavnem bavi s kmetijstvom 50 odstotkov prebivalcev. V okraju je 3745 drobnih kmetijskih posestev in od njih je 3250 posestev organiziranih v zadrugah.

Lansko poslovanje so zaključile kmetijske zadrug z aktivno. Skupno so imele prometa 774.383.000 din, čistega dobička pa so prigospodarile za 99 milijonov 600.000, kar je lep dokaz dobrega gospodarjenja. Dobitek je bil razdeljen v sledeče sklade: investicijski 16.500.000, obratni 70.690.000 ter za ostale sklade in kulturno prosvetne namene 9.175.000. Med združnike je bilo razdeljeno 2.476.000, kar je v primeri z lanskim letom za 2.800.000 din manj. Razveseljivo je, da narašča pri združnikih zanimanje za napredek kmetijstva, živinoreje, lesne predelovalne industrije itd. Skupno število rodovniške 21-

napredovati postopoma: ničesar ne smemo preskakovati, v ničemer se ne smemo prena-gljiti. To moramo delati premišljeno...

...Zato zahtevamo od komunistov, da zelo skrbno za svojo osebnost izobrazbo, da mnogo mislijo, da se vsebinsko poglobljajo v vse probleme, da jih dobro poznajo, da bodo lahko stvari pojasnjevali in tolmačili širokim množicam spodaj. Kje pa komunisti to najlaže delajo?

To lahko delajo povsod, kjer delajo. Toda v Socialistični zvezi delovnega ljudstva lahko te ideje posplošijo, oziroma posplošijo to svojo vzgojo, jih prenašajo na čedalje več novih ljudi. Naša SZDL je res odlična organizacija, najbolj množična organizacija. Brez takšne organizacije bi nam, po mojem mnenju, predla trda. Mi komunisti bi bili osamljeni. In tedaj bi se v veliki množici, ki bi bila pravzaprav gozd za razne protisocialistične in druge sovražne elemente, razredni sovražnik naravnost imenitno vgnedil in nam povzročil najrazličnejše ovire. SZDL pa je bistra voda, v kateri vidimo sleherni žabo, ki jo lahko ujameš.

...Ko sem govoril o tem, da smo prelomili s tisto staro prakso, nisem s tem mislil, da imamo na splošno negativen odnos nasproti delovnim zadrugam kot takšnim. Ne, delovne zadrug, sposobne življenja, delovne zadrug, ki imajo pravilno organizacijsko sestavo, kjer je vodstvo pravilno, takšne zadrug so velikankega pomena za združnike in za vso našo skupnost. Se zmeraj menimo, da bo nekoč pozneje, ko bodo kmetje sami spoznali potrebo po tem, da bo šele takrat nastal dokončni preokret pri nas za povzdigo kmetijstva na višjo stopnjo, in da bo lice vsega našega kmetijstva tedaj nekoliko drugačno kakor je zdaj. Toda v tem pogledu moramo

Nad vse lep je bil prizor, ko je pionir izročil zastopniku šopek rož in izrekel maršalu Titu toplo zahvalo, želeč mu pri tem obilo zdravja in zadovoljstva. Prav tako sta dve pionirki izročili šopek staršem ter jima čestitali ob tem svečanem dogodku. V imenu OLO in v imenu okrajnih odborov množičnih organizacij je staršem čestital predsednik OLO Viktor Zupančič. Zastopnik maršala Tita je nato izročil darilo visokega botra, prav tako sta izročila darila tudi predsednik OLO in občinskega LO. Cela svečanost se je spremenila v spontano manifestacijo ljubezni do voditelja naših narodov.

Že drugič je maršal Tito botroval v novomeškem okraju

V nedeljo 16. maja so imeli v Sentrupertu prav posebno svečanost, kakršne tam še ni bilo: Maršal Tito je botroval enajstmotroku Ferdinandu in Marije Lukek iz Sentrupertu št. 61. Visokega botra je zastopal ljudski poslanec Niko Silih.

Dvorana prosvetnega doma je bila premajhna, da bi lahko prisostvovali obredu botrovanja vsi, ki bi radi, zato jih je veliko ostalo zunaj. Dvorano so do zadnjega kotička napolnili vzradoščeni domačini, od najmlajših cicibanov pa do silvolahih starikov. Navzoči so bili tudi predstavniki občinskega in okrajnega LO ter množičnih organizacij. S toplimi besedami se je v imenu vseh prisrčno zahvalil zagornemu maršalu za njegovo pozornost šolski upravitelj Bojan Brezovar. Poudaril je globoko hvaležnost Lukekove družine in vseh prebivalcev občine za to naklonjenost ljubljenega voditelja, s katero so zelo počaščeni.

Tudi ob 62. rojstnem dnevu pošiljajo delovni ljudje Dolenjske, Kočevske in Bele krajine dragemu maršalu Titu svoje najpriskrnejše čestitke in pozdrave: NA MNOGA LETA, DRAGI TOVARIŠ TITO, ZA SREČO IN PROCVIT LJUBLJENE SOCIALISTIČNE DOMOVINE!

25. maj - praznik občine Veliki Gaber

25. maja letos (in ne 23. maja, kot smo zadnjič pomotoma zapisali) bodo v občini Veliki Gaber prvič praznovali občinski praznik, na katerega se že pridno pripravljajo.

Velikogabranci bodo praznovali ta dan v sponin na pomembnem dogodku pred dvajsetimi leti. V noči od 24. na 25. maj 1942 je Dolenjski odred napadel železniško progo

Novo mesto-Ljubljana. S pomočjo domačinov so partizani razdelili več kot pol kilometra železniške proge navzlic močni italijanski posadki v Vel. Gabru. Partizani so ob tej priložnosti iztržili okupatorjev transportni vlak, pri čemer so onesposobili dve lokomotivi, ki sta se prevrnili v Temenico.

Za prvo praznovanje občinskega praznika se pripravljajo vse organizacije. Mladina bo igrala Jurčičevega Domna, pionirji pa igrice Mladi aktivist. Del priprav za čim svečanejši praznovanje so prevzeli tudi gasilci. Obenem s pripravami zbirajo sredstva za postavitev spomenika padlim borcem, ki ga nameravajo postaviti v prihodnjih letih. Ne daleč od temeljev začetega združnega doma je skupni grob 42 padlih borcev in bi bilo prav, da bi spomenik stal nekje v bližini tega groba.

Koncert v Dolenjskih Toplicah

V počastitev občinskega praznika bo v ponedeljek 24. maja ob 14. uri popoldne koncert pevskega zbora Prosvetnih delavcev novomeškega okraja.

Za lepoto in zdravje samo krema

SOLEA

proizvod tovarne »ZLATOROG« — Maribor

TAKO KOT V TREBNJEM bi morali praznovati povsod

Bolj svečanega lica Trebnje prav gotovo še ni imelo, kot letos ob prvem praznovanju občinskega praznika 15. maja. Vse na novo prebeljene hiše, v spomladansko cvetle in zelenje zaviti trg in množica ljudstva, vse je sredi vihrajočih zastav pričakovalo veličastno proslavo desete obletnice, odkar so zmagovalci udarne brigade NOV pregnale okupatorja iz tega kraja. Prvo praznovanje občinskega praznika je bilo združeno z odkritjem enega najlepših podeželskih spomenikov na Dolenjskem — spomenika padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja, katerih je dala trebnjska občina za našo osvoboditev 106.

Uvod v praznovanje je bila dobro pripravljena svečana akademija v petek 14. maja zvečer. Na sam praznik dopolne se je zbralo na prostoru pred spomenikom nad 2000 ljudi, domačinov in gostov. Med drugimi so se udeležili proslave tudi zvezni ljudski poslanec ing. Jože Levstik, ljudski poslanec LRS Niko Šilih, Franc Pirkovič in Viktor Zupančič. Zelo veliko je bilo mladine, prav tako pa so se proslavi udeležili v velikem številu gasilci v uniformah s Cateža. V celoti se je proslava udeležilo 11 gasilskih društev.

Novice s Sinjega vrha

Nedavno smo imeli na Sinjem vrhu občni zbor kmetijskih združenj. Zadrževali so si želeli podrobna poročila o poslovanju posameznih odsekov. To poslovanje je bilo lani dokaj zadovoljivo in kaže, da bo imela združba 200.000 din dobička. Krajevne potrebe kažejo, da mora KZ vsekakor ostati na Sinjem vrhu, saj so nekatere vasi oddaljene od Vinice tudi po 14 km. Pod vestnim in poštenim operativnim vodstvom bo naša združba lahko dobro uspevala. Poživeti je pa treba zlasti sadjarski odsek, ki je bil doslej le bolj administrativnega pomena.

V Kobiljači jami, ki je ob Kolpi pod vasjo Speharji in je dolga okrog 400 do 500 m, so razen kapnikov tudi človeške ribice — močerili. Pred dvema leti sem temeljito preiskal to jamo z nekimi zagrebškimi študenti in našel 15 cm dolgo človeško ribico. Spravil sem jo v steklenico, nato jo pa izpustil v Kolpo. Toda v Kolpi je ribica takoj poginila (baje ji je škodila svetloba). V Beli krajini je

precej kraških jam, ki jih bo treba raziskati in odkriti njihove prirodne tajnosti.

P. Zalec

38.000 hektarov površin upravlja Kmetijsko-gozdarsko posestvo v Kočevju

Pred dnevi je zasedal novoizvoljeni Delavski svet Kmetijsko-gozdarskega posestva Kočevje. Delo in volilni rezultati v tem podjetju dokazujejo, da se delavski razred tudi na področju kmetijstva v polni meri zaveda svoje vloge in pomena delavskega upravljanja. Od 1213 volilnih upravičencev, ki delajo na desetih kmetijskih in sedmih gozdskih ter štirih vzpostavljenih obratih ter upravi Kmetijsko-gozdarskega posestva, je neopravičeno izostalo le 6 ali 7 volivcev.

Obrazložili delovni kolektivci so v volilnih pripravi razpravljali o proizvodnih problemih obratov in gozdarskem stanju podjetja kot celote. Na volitvah je bilo izvoljenih 41 članov Delavskega sveta. Da so izvoljeni dobri gospodarstveniki, je pokazala že prva seja, katera se je udeležilo 38 članov, 3 pa so bili opravičeni odsotni.

Za predsednika Delavskega sveta je bil ponovno izvoljen tov. Furjan Jože iz Stare Cerkve, med tem ko je bilo v Upravni odbor podjetja izvoljenih 8 članov. Iz poročila dosedanjega Upravnega

ga odbora je razvidno, da je kmetijsko-gozdarsko posestvo Kočevje v preteklem letu kljub vsem težavam imelo lepe uspehe ter doseglo velik napredek. Delavski svet je v preteklem letu na sedmih rednih zasedanjih, Upravni odbor pa na šestih najstih obravnaval in kolektivno odločil o vseh aktualnih gospodarskih, organizacijskih, personalnih in drugih vprašanih podjetja.

Posestvo ima v upravljanju okrog 38.000 ha zemljiških površin, od tega približno 800 ha ornih njiv in 7.000 hektarov travnikov, pašnikov, med tem ko so ostale pretežno gozdovi in deloma neplodne površine. Narodni dohodek se je v povprečju in kvalitativno izboljšanje gospodarstva dvignil od 145 milijonov v letu 1952 na 235 milijonov v letu 1953, to je za 56 odstotkov ali 112 milijonov dinarjev napravljen letu 1952, kar znaša 119.695 din na enega člana kolektiva v letu 1953 ali 134.195 din na člana v letu 1953 in je dejansko 12 odstotkov več.

Posebno odgovorno nalogo Delavskega sveta in Upravnega odbora so bile investicije, ki so bile usmerjene predvsem na gradnjo in dograditev objektov, ki bodo v kratkem omogočali večje donose. Glavni del investicij je odpadel na izgradnjo in dograditev objektov na kmetijskem obratu Mlake, v gozdarstvu pa na vzgojo gozdov, popravila in gradnjo cest ter logaric.

V preteklem letu sta Delavski svet in Upravni odbor v kmetijsko-gozdarskem poslovanju živino, živila, ni šlo toliko za številno porast kot za kvalitativno izboljšanje. Že v letu 1953 je bila dosežena povprečna mlečnost 2254 litrov mleka na kravo, v prodajo in predelavo pa je šlo okrog 6 milijonov litrov mleka. Tudi pridelave je bilo napredovalo, medtem ko so bili prideli pri gozdarstvu sicer nekoliko slabši, vendar pa je pridelave krompirja znašal nad 200 tona.

Prav tako so v gozdarstvu doseženi veliki uspehi, zlasti pogozdovanje. Odpadek lesa se je precej zmanjšal, posebno pri bukovini za luščenje, ki je okrog 12 odstotkov manjša. Povečala se je skrb za gozdovarstvo, predvsem omni površini, kjer naravni podmladek pesi.

Slabše je bilo v tem, da se je za strokovni dvig potrebna kadra v preteklem letu premalo narojilo. Res, da so uspehi pri vsakodnevnem praktičnem poučevanju ljudi in po vsebini in tudi mirna zimska sezona je bila razmeroma dobro izkoriščena za izobraževanje delavcev, toda vse to je z ozirom na dejanske potrebe in preden ter zdrav kader, ki ga ima podjetje in Kočevska, premalo.

Vrednost predanega blaga v letu 1953 je znašala 397.567.000 dinarjev, medtem ko znaša aktivi okrog ene milijarde in 64 milijonov.

Uspehi združenj na Kočevskem

(Nadaljevanje s 1. strani)

V poljedelstvu so bili doseženi lepi uspehi s semenskim in sortnim poskusom. Predvsem pa je bila posvečena vsa skrb vzgoji semenskega krompirja, katerega so lani pridelali 63 vagonov. Poljedelstvo je pridobilo nove stroje, kmetje mnogo več uporabljajo umetna gnojila. Domača obrt se razvija v sedmih združenjih. Največje uspehe so dosegli v Sodočarici in Jurjevič. Domača obrt predstavlja veliko gospodarsko panogo v združenjih Karlovica, Velike Lašče in Rob, saj daje tamkajšnjim prebivalcem lep zaslužek.

Gozdarstvo je poleg živinoreje in kmetijstva osnovna gospodarska panoga. Reči moramo, da gozdarski odseki niso opravičili svojega imena, saj so se bavili skoraj zgolj s trgovino, zanemarjali pa so ureditev gozdov, potov itd.

Združbe niso zanemarjale kulturno izobraževalnega dela. Organiziranih je bilo 23 strokov-

delnih predavanj, katere je obiskalo nad 3200 ljudi. V zimskem času je bilo 13 splošno izobraževalnih tečajev, tečaj za domačo obrt v Velikih Laščah in Robu, v Kolpi dolini je bil kmetijski tečaj, v Ribnici in Dobrem polju pa kmetijsko nadaljevalne šole.

Na zboru je bilo poudarjeno, da je za Kočevsko nujno, da ustanovijo kmetijska šola, ki bo za te kraje velikega pomena. Med združenji in občini mora biti v bodoče več tesnejše povezave. Priporočljivo bi bilo združeno več združenj v medzdruženjske odbore, kjer bi delali skupno pri odkupih poljskih pridelkov, živine itd. Združbe se bodo morale še bolj boriti proti kriminalu v združenjih. Ugotovljeni primanjkljaji lani znašajo 1.467.000 din, kar zahteva, da proti kriminalu nastopimo z vso strogotostjo, storilce pa je treba razkrinkati na združenjskih sestankih in zborih volivcev.

O. K.

Za brezredje in samovoljo tudi v Kanižarici ne sme biti prostora

7. maja je naš tisknik objavil članek »Z zveznim poslancom med belokranjskimi delavci«. Članek, ki je bil napisan že dobrih 14 dni pred objavo, pa zaradi pomankljavosti prostora ni mogel prej v list, je pohvalil delovni kolektiv kanižarskih rudarjev, ki letos vidno presega go proizvodne naloge. Članek z višji, ki jih je pisec dobil hkrati s poslancom tovarišem Jazbinškom na zasedanju delavskega sveta v Kanižarici, pa ob svojem izidu zaradi nekaterih navedenih imen ni bil več točen. 5. maja je skupina odgovornih tovarišev iz delavskega sveta in sindikalne podružnice organizirala prisilen odstop direktorja podjetja. Nekateri tovariši, ki so na zasedanju delavskega sveta ob navzočnosti zveznega poslanca lepo razpravljali o vseh važnih vprašanih proizvodnje v rudniku in pod, ob tisti priliki niso pokazali vseh svojih kart. Najodgovornejši med njimi so načrtno in vztrajno

delali na tem, da direktorja rudnika, ki je pa imel razne napake in nepravilne odnose do ljudi, navzlic sklepu OLO na vsak način in za vsako ceno onemogočijo. Zaradi potenciranja osebnega sovraštva in zavajanja delovnega kolektiva z demagoškimi frazami je prišlo po zaslugi teh najodgovornejših tovarišev v rudniku do nezakonitega dejanja.

10. maja je o tej nezakonitosti razpravljal okrajni zbor proizvajalcev v Cernomlju. Slovenski poročevalec je 14. maja objavil daljši zelo teden članek tovariša Mitje Svaba, ki je bil med kanižarskimi rudarji in se je na podlagi dokazanega gradiva prepričal, kam je pripeljal anarhičnost in samovolja posameznikov na rudniku. Menim, da ni rudarja v Kanižarici in ne odbornika OLO, ki medtem tega članka ni prebral in se seznanil z njegovo osnovno mislijo: anarhizmu in samovolji v naših kolektivih ne sme biti mesta. Edino

Izpred sodišča

ZARUBLJENO ŽIVINO
STA ODTUJILA

Zidarski mojster Jurij Jakopič iz Amburusa je imel lani zaostanka na prispevku za socialno zavarovanje okrog 120.000 din. Zaradi tega mu je Okrajni urad socialnega zavarovanja v Novem mestu zabil v jeseni kravo in prašiča, njegova žena Metoda pa sta zaklala doma. Okrajno sodišče v Novem mestu je zaradi tega obsodilo Jurija Jakopiča na 15 dni, njegovo ženo Metodo pa na en mesec zapora, oba pogojno za dobo enega leta. Plačati morata tudi stroške postopka, prav tako pa mora plačati Jakopič vse zaostanke socialnih prispevkov v znesku 116.184 din.

TRI MESECE ZA NEPLAČEVANJE PREŽIVINE

Kmečki delavec Viktor Jakše iz Vrbovcev pri Sentjerneju je že enkrat sedel dva meseca, ker ne plačuje redno preživnine za svojega nezakonitega otroka. Sedaj je bil ponovno obsojen zaradi tega na tri mesece zapora. Očito je, da nima niti trohice očetovstva v sebi in mu ni nič mar za nezakonskega otroka, kareremu mora po razsodbi sodišča plačati vsak mesec 1700 din. Razen treh mesecev zapora, plačila stroškov postopka in 300 din povprečnine, mora poravnati tudi zaostalo preživnino v znesku 18.700 din.

Za javno udeleževanje je potrebna osnovna politična izobrazba

V preteklem letu je Kmetijsko-gozdarsko posestvo Kočevje prispevalo občini Kočevje in Mestni občini Četli Dolga vasa za komunalne, prometne in varnostne naprave okrog 5 milijonov dinarjev. Pred kratkim pa je Delavski svet odobril 2.500.000 din za nabavo osebnega avtomobila za zdravstvo okraja Kočevje. Prav tako se je tekom preteklega leta dodelilo za pomoč družbenim organizacijam in društvom 800.000 din.

Kmetijsko gozdarsko posestvo je imelo do nedavnega v svoji upravi okrog 500 stanovanih hiš, v katerih je živelo večje vrste donarja, da si je uredilo bivališča za svojo delovno silo. V zadnjem času je 210 hiš odstopilo pristojnim organom ljudske oblasti in večina teh je šla v prodajo, medtem ko je nad ostalimi prevzela upravo ustanovna skupnost, razen upravnih in poslovnih prostorov.

Prepričani smo, da bo novoizvoljeni Delavski svet KGP, upoštevajoč dosedanje izkušnje v polni meri uredil poverljive naloge in največji delovni kolektiv okraja Kočevje pravilno vodil k novim uspehom.

Tone Obšolt

Treba je še veliko dela

Četrtega maja je bila v Zveznem občinskem konferenca zveze komunistov. OK ZKS je zastopal tov. Pavlin, ki je podrobno razčlenil delo in dolžnosti komunistov po VI. kongresu, orisal pa tudi negativne pojave med nekaterimi komunisti. Po govoru tovariša Pavlina se je razvilo zelo živahno razpravljanje, ki je pokazalo, da je bilo delo komunistov v občini kaj slabo, niso znali razširiti svojih vrst, tudi dejavnost v organizaciji sami ni zadovoljiva; kar so naredili je pa bilo preveč kampanjsko. Nizek je tudi ideološki nivo članov, zelo malo poznajo osnovna načela marksizma in naš socialistični razvoj, ne berejo člankov vodilnih članov ZK in vse premalo zasledujejo njeno delo. Kaže, da jih je čas prehitel. Vprašanje discipline je hudo kritično, študijskih sestankov skoraj ni ali pa so slabo pripravljani.

V razpravljanju so tudi ugotovili, da komunisti nudijo vse premalo pomoči množničnim organizacijam, zlasti SZDL. Težak, toda upravičen je bil občitek, da so med komunisti nekateri, ki ne spoštujejo naših ljudskih praznikov in se ne udeležujejo slavnostnih manifestacij. Slabe aktivizacije množice so krivi prav komunisti, ker množične sestanke slabo pripravijo ali se jih pa sploh nečejo udeleževati. Prav je poudaril tov. Pavlin, da je treba vsakega komunista, ki ne izpolnjuje svojih nalog, poklicati na odgovornost in kaznovati.

Ljudje so pripravljani delati, treba jih je le pravilno usmeriti in pokazati na potrebe. Lep primer so vaščani Budjanje vasi, ki se z vsemi silami prizadevajo dobiti elektriko. Pripomniti je treba, da je bila to do nedavnega najbolj nazadnjaška vas. Posebno nismo vemo so pokazali vaščani z Rebrji: v kratkem času so si uredili gasilni dom in nabavili novo motorno brizgalno, vredno 250.000 din. Za ta znesek je neki kmet dal jamstvo z vsem svojim premoženjem. Ali ni to dokaz visoke zavesti preprostega vaščana!

SOLEA

krema za nego kože:
vas pomlajuje in polepša, hrani vašo kožo in ji daje elastičnost ter zdrav izraz

Gospodarski razvoj, ki je sledil narodnoosvobodilni borbi, ustvarja v čedalje večji meri socialistične odnose. Družbeno upravljanje in delavsko samoupravljanje sta plod naših uspešne revolucije in našega povojnega razvoja. Na drugi strani pa je prav demokracija, gospodarstva in kulturnega življenja pogoj za nadaljnji gospodarski napredek naše dežele. V teh naporih za gospodarski in družbeni napredek naloga največje in najtežje naloge na našem delavskem razredu. Revolucionarni delavci v naših delavskih svetih, upravnih odborih, zborih proizvajalcev in ostalih oblastvenih organih sprejemajo za naše vsakdanje življenje in naš bodoči razvoj razne odločitve. Poznavanje osnovnih ekonomskih zakonitosti kapitalizma in prehodnega obdobja in razumevanje ekonomskih instrumentov, ki jih uporabljamo v vodenju našega gospodarstva, je potrebno vsakemu našemu delavcu, ki dela v organih delavskega upravljanja ali katerikoli obliki družbene uprave. Prav isto velja tudi za kmete — člane LO in KZ pri delu na uspešnem razvijanju našega združništva in kmetijstva sploh.

Člani Socialistične zveze delovnih ljudi so dolžni, da se bori za dvig socialistične zavesti našega ljudstva. Če spoznavamo socialistične in protisocialistične sile in pojave v svetu in doma, dobivamo jasnejšo predstavo dalekosežnosti našega boja in naših nalog v ustvarjanju socializma.

Posebno nalogo s tem v zvezi imajo tudi tovarišice, saj vemo, da je čisto v podjetjih, kjer je delo takega značaja, da opravljajo večinoma ženske,

Nasprotno se pa v Gradcih in Lippu niti ne morejo zediniti, kje naj bi stala nova šola. Ta nesoglasja bi morali odpraviti tamkajšnji komunisti, pa je videti, da niso sposobni zato. Prav tako je treba pomagati ljudem v vasi Križ, Vrh in Vrhovo, ki si hočejo že do jeseni napejati elektriko. Dela za komuniste je povsod dovolj.

Vsi, ki so na tej konferenci posegali v debato, so ugotavljali napake, niso pa si na jasnem, kako jih odpraviti. Delu med komunisti škodujejo tudi nerazčiščeni pojmi religije in družini. Ni tudi tajnost, da je med samimi čla-

ni ZK zelo hudo notranje osebno trenje, ki hromi še tisti nekaj komunistov, ki so voljni delati. Ko bodo med seboj uredili pulha nesoglasja, intrigantom pa pokazali vrata, bo delo med njimi čisto drugače zaživelo. Zavedati se moramo, da komunisti so in morajo biti nosilci vsega pozitivnega in naprednega, vsega, kar služi razcvitu in blaginji naše drage socialistične domovine. Ta zavest mora prežeti tudi žuberske komuniste, potem bo njihova organizacija lahko dala res bogate sadove dela in prizadevanja na svojem področju.

S. H.

PRORAČUN LO MO NOVO MESTO ZA 1954 JE SPREJET

5. maja je bila v sejni dvorani LO MO Novo mesto 19. redna seja mestne občine, na kateri je bilo sprejetih več odločb. Potrjen je zaključni račun mestne občine za l. 1952, odločba o sistemizaciji delovnih mest pri LO MO in odlok o dopolnilnih plačah uslužbencev, odlok o najkrajšem poslovnem času trgovin ter odlok o naplilih in reklamnih deskah. Na seji je novoizvoljeni odbornik LO MO Ciril Kovačič iz Cegelnice prisegel pred predsednikom občine.

Osnovni del razpravljanja je bil namenjen sprejemu proračuna za leto 1954. Letna znaša letos 37.710.700 din. Iz gospodarstva bo imela občina 13.311.647 dinarjev dohodka, od davkov pa nekaj nad 5 milijonov din. Dohodki ustanov, zavodov in uradov bodo dali 3.106.583 din, presežek lanskih dohodkov pa znaša 4.979.193 din. Za kritje primanjkljaja v proračunu bo občina najela dolgoročno posojilo pri Mestni hranilnici v znesku 10.556.117 din. Posojilo bo porabljeno predvsem za obnovo poslopja nekdanje gimnazije.

Med izdatki so na prvem mestu predvidene proračunske investicije. Za obnovo stare gimnazije bo porabljenih 12 in pol

milijona din, za ureditev cestne razsvetljave 1.200.000 din, za obnovo svetilnice dela v osnovni šoli 2 milijona din, za popravilo Doma ljudske prosvete pa 1 milijon din. Nekaj nad milijon din je namenjenih za razširitev mestnega sejmišča in stavbe, pol milijona din pa bodo porabili za popravilo mrtvašnice in pokopališke ograje. Za ureditev cest in kanalizacije na Grmu je namenjeno pol milijona din, za vzdrževanje opornih zidov in ograj pa nadaljnjih pol milijona din. Iz skladov za komunalno dejavnost bodo namenili 6 milijonov dinarjev za postavitev mestne tržnice, milijon din pa za most na Lohi, ki so ga v nedeljo že izročili v promet. Društva in organizacije v mestu bodo prejela tudi letno 1.510.000 din podpor in prispevkov. Proračunska rezerva znaša 977.600 din.

Po živahnem, vestranskem razpravljanju je bil proračun sprejet. Nadalje je bil sprejet odlok o ustanovitvi stanovanjske skupnosti. Za šefa stanovanjske skupnosti, ki bo v mestu le ena, je bil imenovan Bogdan Vrančič. Potrjen je bil tudi odlok o kategorizaciji stanovanj. Sklenjeno je bilo nadalje, da bodo zbori volivcev zadnje dni maja.

POŽAR V LOČNI

V četrtek 14. maja proti večeru se je nad Novim mestom razbelsela huda nevihta. Med močnim nalivom je grmelo in treskalo. Okrog 19. ure je sirena naznanila požar. Novomeški gasilci so bili v dobrih 5 minutah zbrani in so se v najhujšem nalivu odpeljali reševati. Ogenj je nastal pri posestniku Jakobu Spehku v Gor. Ločni pri Novem mestu. Zažgala je streha, ki je udarila v električni drog blizu skednja, ga razkrala, nato pa preskočila na skednjegovo streho. Kljub zelo hitri pomoči novomeških gasilcev in hudemu nalivu gorečega objekta ni bilo več mogoče rešiti, ker je ogenj dobesedno zajel vse poslopje hkrati. S skednjem je zgorelo tudi vse poljsko orodje, matilnica in pajteli. Rešiti je uspelo le klet pod skednjem.

Kasneje so prišli na pomoč tudi gasilci in Otočca, ki so prevzeli stražo na požarišču.

Ob požaru v Ločni se moramo spet začuditi, da se ponekod, zlasti na deželi, ljudje še vedno branjajo zavarovati svoje premoženje proti takim in podobnim nesrečam. Skoraj polmilijonov škoda, ki jo je utrpel posestnik Spehek v Ločni, ne bo krita, saj je bil lastnik le delno zavarovan. Zavarovanje izpod dejanske vrednosti zavarovalnega predmeta je samo delna rešitev. Ko je nesreča že tu, je seveda prepozno; vsakdo pa si teži, da bi imel z zavarovalnico krito vso škodo.

-r-

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

Uprava Politične šole pri CK ZKS

IZ NAŠIH KRAJEV

Ivan Drobnič sedemdesetletnik

Letos 7. maja je v Metliki izpolnil sedemdeset let svojega plodovitega življenja upokojeni vodja tamkajšnje zemljiške knjige tov. Ivan Drobnič.

Jubilant, ki mu je stekla zibel v Rumanji vasi pri Novem

mestu, je še mlad stopil v službo pri okrajnem sodišču v Mokronogu, bil nato prestavljen k sodniji v Kostanjevico in Selo, nato na koder je 1. 1909 prišel v Metliko, kjer je služboval polnih 40 let in bil pred petimi leti upokojen. Toda pokojni tov. Drobnič kljub upokojitvi ne uživa. Pomanjkanje izvežbanih mladih moči je od njega zahtevalo, da se je še nadalje staval svojim predpostavljanim na razpolago in tako še danes vsak dan presedi dolge ure pri delu za pisalno mizo.

S tov. Drobničem pa je tesno zvezano predvsem delo pri metliški godbi, pri kateri je prav tako sodeloval štiri desetletja in bil preko dvajset let tudi njen kapelnik. Ko je 1. 1926 prevzel njeno vodstvo, je bila godba, ki jo je tedaj vzdrževalo mesto, skoraj tik pred razpadom. Z njemu lastno vztrajnostjo je prišel učiti mladino in tako godbo zopet spravil na noge ter ji pridobil lep sloves tudi izven Bele krajine, zlasti na sosednjem Hrvaškem, kamor so društvo pogosto vabili. Ti njegovi godbeniki so bili v narodnoosvobodilni borbi skoraj v celoti vključeni v godbo Glavnega štaba Slovenije, ki je tudi prežejala metliške godbene instrumente. Po vojni je tovariš Drobnič znova zbral okoli sebe svetni odsek metliškega Sokorazkropljen godbenike, dokler

Zgošila se jim je krivica

Te dni je član množičnih organizacij v Slovenski vasi pri Kočevju razburil dogodek, ko jim je Uprava državne posestve v Stari cerkvi brez predhodnega obvestila oziroma odobritve zasedla prostor rdečega kotička za stanovanjski prostor svojega delavca. Hiša, v kateri je bil rdeči kotiček, je last splošnega ljudskega premoženja. Množične organizacije so imele ta prostor že od leta 1945. V ureditve prostora je bilo precej investirano. Člani množičnih organizacij nimajo sedaj nikjer prostora, kjer bi se sestajali. Menimo, da je državno posestvo neupravičeno zasedlo prostore rdečega kotička. Zato bi bilo pravilno, da se ta prostor vrne članom množičnih organizacij v njihovo uporabo.

DOLENJSKIMORŠČEVAM

KINO

Kino KRKA Novo mesto

Od 21. do 24. maja: ameriški film SAMOVA ZVEZDA
Od 25. do 27. maja: ameriški film NJE ŽIVLJENJE
Od 28. do 31. maja: italijanski film SEM ODKRIL AMERIKO

Kino Jadran Kočevje

21. do 23. maja: DIVJI SEVER
26. in 27. maja: VERUJ V MENE
28. do 30. maja: UROČEN

Kino Črnomelj

20. do 23. maja: INTERMEZZO
25. do 27. maja: NIKI
28. do 30. maja: OD VELIKI LOČNICI

Kino Loški potok

22. in 23. maja: SLAVCKI V KLETKI

MALI OGLASI

STRESNO OPEKO, vagonke kolide, ne, prompno dobavlja Angrograd, Ljubljana, Sv. Petra c. 18, telefon 22-606.
PRODAM HISO, enostanovanjsko z lokalom in vrtom, v Brsljuni 17, Novo mesto. Ponudbe pošljite upravi Dolenjskega lista.
PRODAM COLN sandotin, dvosedežen, zelo dobro ohranjen, izredno lahek. Naslov v upravi Dolenjskega lista.

Obvestilo

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:
Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.
V Mačkovec posluje vsak dan, razen nedelje in ponedeljka, dopoldne od 10 do 10.30 ure, popoldne pa od

V Dolenjskih Toplicah se pripravljajo na občinski praznik

Občina Dolenjske Toplice — srce partizanstva na Dolenjskem — se pripravlja na občinski praznik, ki bo 24. maja. Ljudstvo topliške doline se je zgodaj seznanilo s cilji NOB in se zavestno, polno borbene poleta, vključilo v osvobodilni pokret. Tako so že v maju 1952 ljudje iz teh krajev odšli množično v partizane. Revolucionarno gibanje med ljudstvom in prvi

Uspela akademija TVD Partizan v Dol. Toplicah

Na rodnijskih sestankih, ki smo jih imeli v topliškem šolskem okolišču, smo zvedeli, da je telovadba v šoli nepotrebna, češ da se otroci dovolj natevajojo pri delu na polju. Kako gledajo taki ljudje šele na telovadna društva, ni treba posebej omenjati. Skušali smo ljudi seveda prepričati, da je redna telovadba človeku potrebna in nujna, zlasti mladini. Koliko smo jih prepričali ne vemo. Bolj kot besede so prepričljive prireditve, posebno se take, kakršna je bila nedeljska telovadna akademija TVD Partizan v Dol. Toplicah, ki jo je društvo izvedlo za zaključek zimskega dela.

Atletsko tekmovalje za starihov pokal v Kočevju

V Kočevju je bilo zadnje nedelje znanjstvo atletsko tekmovalje, na katerem se je zbralo okrog 60 tekmovalcev. Poleg domačinov so nastopili še atleti — dijaki iz Novovega mesta in Črnomolja. Zvečer borov OLO Črnomelj je poklonila za to tekmovalno, ki naj bi bilo vsako leto, dragocen prenosni pokal. Razpisani je bil tudi tečaj tekmovalja in praktično darilo za najboljšega atleta.

Bogat športni program v Trebnjem

V soboto je trebanjska občina praznovala svoj občinski praznik. V bogat športni program, ki je bil s razmahom od zadnjega deževja, kar je ovrnilo zlasti skalec.

Fizikalni dan v Mokronogu

Pa svoji dejavnosti je v letošnjem letu na prvem mestu TVD Partizan iz Mokronoga, ki je sicer eno najmlajših društev Okrajne zveze Partizanov Novo mesto. Sadež svojega materialnega dela je pokazalo preteklo nedeljo, ko je priredilo svoj fizikalni dan.

Slovensko-hrvatska odbojbarska liga

Preteklo nedeljo sta moška in ženska ekipa potovali na vroča zagrebška tla in tam odigrali vsak po dve tekmi in sicer:

II. TRŽNI IN SEJEMSKI CAS

Zivilski tržni dnevi so vsak ponedeljek in sicer v vsaki drugi torek. Tedenski sejmi so le za praznični, tržni dan in tedenski semeni odpade.

III. TRŽNI IN SEJEMSKI PROSTORI

Prodaja blaga, ki je predmet tega odloka, je dovoljena samo na določenih tržnih in sejmskih prostorih.

IV. BLAGO, PRODAJALCI IN KUPCI

Na živilskem trgu je dovoljeno prodajati vse vrste nepredelanih ali predelanih živilskih izdelkov, razen živil, ki so predmet posebnih predpisov.

V. NACIN PRODAJE

Blago iz 7. člena te uredbe se prodaja na prodajalnih mizah ali v vozli. Na tleh se blago ne sme prodajati, razen v primerih, nujne potrebe in, če to dovolijo tržna uprava. V vsakem primeru pa morajo imeti prodajalci vse na trg prineseno ali pripeljano blago razloženo na prodajni površini.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Z 10. REDNE SEJE OLO NOVO MESTO

V petek 14. maja je bila v Novem mestu deseta redna seja OLO Novo mesto. Pred skupno sejo sta imela oba zbora ločeni kratki seji, na katerih sta bila izvoljena nova delovna predsednika zbora ter nekatere odborniške komisije.

Na skupni seji so odborniki najprej poslušali pregledno in izčrpno poročilo sveta za prosveto in kulturo, ki ga je prebral predsednik sveta Vladimir Berce. Izredno bogato gradivo poročila o stanju prosvete in kulture v novomeškem okraju ter o številnih problemih, kakor tudi o razpravi na poročilo, bomo obravnavali v izveščkih v prihodnjih številkih našega lista.

Na seji so odborniki rešili vrsto tekočih upravnih zadev ter sprejeli več odločb in odločbo. Tako je bila sprejeta odločba, da se v Stopičah in Sentrupertu osnujeja nižji gimnaziji. V Drganjih selih pa osnovna šola. Ker je potrjen načrt za gradnjo velikega lesnega kombinata pri Zalogu, je OLO sprejel odlok v ustanovitvi podjetja Lesni kombinat v gradnji. Za direktorja podjetja je bil imenovan Jože Knez. Prav tako je bil sprejet odlok o ustanovitvi podjetja v gradnji — tovarne vod-

nega stekla. Za direktorja tega podjetja je bil imenovan Niko Križan. OLO je prevzel jamstvo številnim podjetjem in ustanovam za investicijski kredit v skupnem znesku nad 126 milijonov din. Gre predvsem za dolgoročne investicijske kredite za kmetijske investicije. Okrajni ljudski odbor je potrdil predloge odlokov občinskih ljudskih odborov o sistemizaciji delovnih mest ter o dopolnitvah plaah uslužbencev v upravni administraciji pri občinskih in okrajnem ljudskem odboru, prav tako pa nove pravilnike v zdravstvenih ustanovah.

POŽAR V RADOHOVI VASI

»Pri Johanu goril« je šel glas od ust do ust 12. maja dopoldne v Radohovi vasi in okolici, ko je nenadoma nastal požar v gospodarskem poslopiju posestnika in gostilničarja Ivana Gracarja pri železniški o-staji. Smola je bila, da je bilo prav ta dan obvezno cepljenje konj v Veliki Loki za dve občini in so bili povečini vsi konji zdoma, prav tako pa ljudje, ki so odhiteli na polje. Prvi so prispeli na kraj požara gasilci z Doba, kmalu za njimi pa še več drugih čet. Obvarovali so stanovanjsko hišo, rešili nekaj strojev ter desk. Stavba gospodarskega poslopja, kjer ima lastnik hlev, v njem pa je imela tudi kmetijska zadruga skladišče za krompir, je zidana, zato je pogorelo le o-strešje. Skupna škoda je bila ocenjena na okrog 600.000 din. Kako je požar nastal, ni znano. Mimoidoči so samo videli, da je iz zadnje strani hleva okrog 8.40 uri dopoldne svignil plamen proti strehi, ki je bila takoj vsa v ognju.

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

ŠAH — Kobler, Sitar in ing. Volk v polfinalu prvenstva LRS

Pretekli teden sta bila zaključena dva finalna turnirja za prvenstvo LRS, kjer so sodelovali tudi trije predstavniki Dolenjske, Koblar iz Črnomlja, Sitar iz Novovega mesta in ing. Volk iz Kočevja.

Srednješolski Dolenjske so pokazali, da z veseljem gredo atletiko in da imajo v svojih vrstah še nekaj sposobnih atletov.

Bogat športni program v Trebnjem

V soboto je trebanjska občina praznovala svoj občinski praznik. V bogat športni program, ki je bil s razmahom od zadnjega deževja, kar je ovrnilo zlasti skalec.

Fizikalni dan v Mokronogu

Pa svoji dejavnosti je v letošnjem letu na prvem mestu TVD Partizan iz Mokronoga, ki je sicer eno najmlajših društev Okrajne zveze Partizanov Novo mesto. Sadež svojega materialnega dela je pokazalo preteklo nedeljo, ko je priredilo svoj fizikalni dan.

Slovensko-hrvatska odbojbarska liga

Preteklo nedeljo sta moška in ženska ekipa potovali na vroča zagrebška tla in tam odigrali vsak po dve tekmi in sicer:

II. TRŽNI IN SEJEMSKI CAS

Zivilski tržni dnevi so vsak ponedeljek in sicer v vsaki drugi torek. Tedenski sejmi so le za praznični, tržni dan in tedenski semeni odpade.

III. TRŽNI IN SEJEMSKI PROSTORI

Prodaja blaga, ki je predmet tega odloka, je dovoljena samo na določenih tržnih in sejmskih prostorih.

IV. BLAGO, PRODAJALCI IN KUPCI

Na živilskem trgu je dovoljeno prodajati vse vrste nepredelanih ali predelanih živilskih izdelkov, razen živil, ki so predmet posebnih predpisov.

V. NACIN PRODAJE

Blago iz 7. člena te uredbe se prodaja na prodajalnih mizah ali v vozli. Na tleh se blago ne sme prodajati, razen v primerih, nujne potrebe in, če to dovolijo tržna uprava. V vsakem primeru pa morajo imeti prodajalci vse na trg prineseno ali pripeljano blago razloženo na prodajni površini.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Množični dvboj Novo mesto — JLA na 30 deskah

V počastitev rojstnega dne maršala Tita bo v nedeljo 23. maja ob 10. uri dopoldne v Domu JLA množični dvboj na 30 deskah med reprezentanco Novovega mesta in JLA. Ker je reprezentanca JLA zelo močan nasprotnik, vabimo vse dobre šahiste, da se dvoboja udeležijo. Javijo naj se pol ure pred pričetkom dvoboja.

SD Novo mesto.

Mirna peč — Trebnje 8:4

V počastitev občinskega praznika so mladinci Trebnja in Mirne peč odigrali šahovski dvboj, v katerem je oslabilena ekipa Trebnja podlegla mirnopečski z rezultatom 8:4. Za Trebnje so dosegli točke: Pevec 1, De Petrijeva 1, Gališič 1, Vodnjavec 1; za Mirno peč pa: Godovipec in Makšič 2, Jarc, Gasperšič, Murn, in Gasperšič II. po 1 točko.

Člro P.

URBAS LUDVIK

Finomehanika — NOVO MESTO

Titov trg 6, telefon 58

Popravljam pisalne, računske in šivalne stroje, registrirane blaginje in nalivna peresa.

O d l o k o t r ž n e m i n s e j e m s k e m r e d u v N o v e m m e s t u

III. TRŽNI IN SEJEMSKI PROSTORI

Prodaja blaga, ki je predmet tega odloka, je dovoljena samo na določenih tržnih in sejmskih prostorih.

IV. BLAGO, PRODAJALCI IN KUPCI

Na živilskem trgu je dovoljeno prodajati vse vrste nepredelanih ali predelanih živilskih izdelkov, razen živil, ki so predmet posebnih predpisov.

V. NACIN PRODAJE

Blago iz 7. člena te uredbe se prodaja na prodajalnih mizah ali v vozli. Na tleh se blago ne sme prodajati, razen v primerih, nujne potrebe in, če to dovolijo tržna uprava. V vsakem primeru pa morajo imeti prodajalci vse na trg prineseno ali pripeljano blago razloženo na prodajni površini.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

ŠAH — Kobler, Sitar in ing. Volk v polfinalu prvenstva LRS

Pretekli teden sta bila zaključena dva finalna turnirja za prvenstvo LRS, kjer so sodelovali tudi trije predstavniki Dolenjske, Koblar iz Črnomolja, Sitar iz Novovega mesta in ing. Volk iz Kočevja.

Srednješolski Dolenjske so pokazali, da z veseljem gredo atletiko in da imajo v svojih vrstah še nekaj sposobnih atletov.

Bogat športni program v Trebnjem

V soboto je trebanjska občina praznovala svoj občinski praznik. V bogat športni program, ki je bil s razmahom od zadnjega deževja, kar je ovrnilo zlasti skalec.

Fizikalni dan v Mokronogu

Pa svoji dejavnosti je v letošnjem letu na prvem mestu TVD Partizan iz Mokronoga, ki je sicer eno najmlajših društev Okrajne zveze Partizanov Novo mesto. Sadež svojega materialnega dela je pokazalo preteklo nedeljo, ko je priredilo svoj fizikalni dan.

Slovensko-hrvatska odbojbarska liga

Preteklo nedeljo sta moška in ženska ekipa potovali na vroča zagrebška tla in tam odigrali vsak po dve tekmi in sicer:

II. TRŽNI IN SEJEMSKI CAS

Zivilski tržni dnevi so vsak ponedeljek in sicer v vsaki drugi torek. Tedenski sejmi so le za praznični, tržni dan in tedenski semeni odpade.

III. TRŽNI IN SEJEMSKI PROSTORI

Prodaja blaga, ki je predmet tega odloka, je dovoljena samo na določenih tržnih in sejmskih prostorih.

IV. BLAGO, PRODAJALCI IN KUPCI

Na živilskem trgu je dovoljeno prodajati vse vrste nepredelanih ali predelanih živilskih izdelkov, razen živil, ki so predmet posebnih predpisov.

V. NACIN PRODAJE

Blago iz 7. člena te uredbe se prodaja na prodajalnih mizah ali v vozli. Na tleh se blago ne sme prodajati, razen v primerih, nujne potrebe in, če to dovolijo tržna uprava. V vsakem primeru pa morajo imeti prodajalci vse na trg prineseno ali pripeljano blago razloženo na prodajni površini.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Na Granu posluje vsak dan, razen nedelje, saj od 7 do 9, popoldne od 17 do 18 ure. Ob nedeljah posluje samo dopoldne od 9 do 10 ure.

Obveščamo vse živinoorejce, da pošta za umetno osemenjevanje krav posluje po sledenjem razporedu:

Četrta velika fronta

Nemški zgodovinar o jugoslovanskem partizanstvu

Znani nemški vojni zgodovinar Walter Görlitz je izdelal obširno delo v dveh zvezkih: »Druga svetovna vojna. Velik del te knjige je posvečen jugoslovanskemu partizanstvu in boju na Balkanu. Dasi ta zgodovinar zlasti glede osvobodilne borbe jugoslovanskih narodov mnogokrat potrjuje resnico ter daje napačne sodbe in poglede, prinaša vendar v tem svojem delu tehtne, dokumentirane zaključke, ki pred svetovno javnostjo izpričujejo velikanski pomen in veličino naše partizanske borbe in njeno vlogo za propad nacizma in fašizma.

Motorizirane, pehotne, konjeniške in druge enote jugoslovanske ljudske armade so 1. maja defilirale v Beogradu poleg tribune, na kateri je bil predsednik republike maršal Tito z drugimi državniki Jugoslavije in tujnimi vojaškimi in diplomatskimi zastopniki

Četrta fronta

Marsikdo, zlasti uradni sovjetski krogi, je skušal in še skuša prikazati borbo jugoslovanskih partizanov kot nepomembno akcijo v sklopu druge svetovne vojne, jo ponizati na nekeke »hostne akcije«. In čeprav malo čudno, je vendar zanimivo, da šele nemški zgodovinar kot prvi tuji vojni zgodovinar daje priznanje pomenu naše narodnoosvobodilne vojne. Na početku svojega opisa partizanske vojne na Balkanu pravi: »Balkan se je zaradi partizanske vojne končno spremenil v četrto veliko fronto druge svetovne vojne, ki je zaposila okrog 600.000 vojakov nemških čet... Balkanski polotok je imel za nemško vojno vodstvo velikanski pomen.

Torej ne nekeke »hostne akcije«, temveč »velika četrta fronta«. Görlitzov opis partizanske vojne v Jugoslaviji nam očito pokaže velikansko razliko med partizanskim vojevanjem pri nas in v drugih deželah. Tam se je dejavnost partizanov kazala v sabotažah in manjših akcijah, naši partizani pa so vodili vojno z brigadami, divizijami, korpusi in tudi z armadami. Partizanski odpor v Jugoslaviji je že splošno postal tako močan, da je nemška vrhovna komanda že 16. septembra 1941 izdala oster ukaz, da se vstaja zatire. Komendant Jugovzhoda feldmaršal List je zahteval pojočanje, čeprav so že bile v Srbiji štiri pešadijske divizije, šest strelskih bataljонов za zaščito in druge enote. In prav med pripravi na napad na Mosko, jeseni 1941, so morali Nemci poslati v Jugoslavijo 115 pešadijsko divizijo iz Rusije, 342. divizijo iz Francije, nato pa še nekaj drugih enot in 202 oklopni polk. Iz Grčije so potegnili v Jugoslavijo en artilerijski polk in enote artilerije. Akcija za uničenje partizanskih čet v zapadni Srbiji (Prva ofenziva) ni uspela.

Partizanska vojna se je čedalje bolj širila po vsej

ljuje:

»Vse te sile (to je: vse divizije, korpusi itd. Nemcev, Italijanov, ustašev, domobrancev in drugih) še malo niso bile dovolj močne, da bi prostor, na katerem so se udeleževale partizanske enote, mogle zares kontrolirati. In spomladi 1942 je prišel na inspekcijo v Jugoslavijo general Warlimont in se tudi on prepričal, da tukaj lahko pomaga samo dovolj veliko pojačanje.

Tudi pojačanje ni pomagalo

Avgusta 1943 so Nemci prevzeli reorganizacijo vsega balkanskega bojišča in pripeljali tudi v Jugoslavijo no-

Razvoj jugoslovanskih oboroženih sil, zvestih čuvarjev naše svobode, je od prvih partizanskih skupin do moderne oborožene armade zgodovinski delo tovariša Tita

ve divizije in korpusa.

»Med kapitulacijo Italije,« piše Görlitz, »je skoraj vsa dalmatinska obala z otoki prišla v roke partizanom... V Sloveniji je izbruhnila splošna vstaja... Italijanski vojni plen je Titu silno koristil. To je z drugimi besedami, priznanje, da Nemci, čeprav so se že v naprej pripravili, niso mogli preprečiti naši narodnoosvobodilni vojski, da ne bi razorožila italijanskih divizij in

osvobodila jadranske obale.

»Titove enote so dobivale čedalje bolj značaj prave armade. Novembra 1943 je imela narodnoosvobodilna vojska že osem korpusov in 27 divizij.

Kasneje Görlitz še večkrat omeni porast sil NOV, nikjer pa ne pove, da se je število korpusov in divizij do konca vojne podvojilo.

Na koncu obširnega poglavja o partizanski vojni ugotavlja nemški zgodovinar, »da je zaključila faza partizanske vojne na Balkanu minila v popolni konsolidaciji Titove armade in komunistične federativne ureditve države.« Kot potrdilo navaja, da so »spomladi in poleti 1944 nemške in ustaške enote skupaj s četniki in kozaskim korpusom vodile dve veliki akciji — »Resselsprung« in »Ribesall«, ki naj bi obkrožile partizansko armado, predvsem pa ujele Tita. Toda ne »Resselsprung« ne »Ribesall« nista mogla več spremeniti stanja na Balkanu, kajti tukaj se je razvijala vojna v velikem merilu.

Mi seveda dobro vemo, kaj je bilo naše partizanstvo in kaj je naša osvobodilna borba storila za osvoboditev jugoslovanskih narodov in za uničenje fašizma in nacizma v drugi svetovni vojni. Je pa Görlitzova knjiga navkljub hudim napakam in pomankljivostim glede na nas, važna za svetovno javnost. V nji je nemški zgodovinar poudaril pomen, hkrati pa nehoti tudi veličino naših partizanskih borb, naše partizanske vojske, ki je niti nemški vojni stroj ni mogel premagati. Pokazal je tudi tistim, ki našo osvobodilno borbo ponižujejo in vidijo v njej le neke vrste »hostnih in sabotažnih akcij«, da je bila tukaj resnična partizanska vojna sila, proti kateri so se morali Nemci — in še kako! — boriti na svoji četrta veliki fronta.

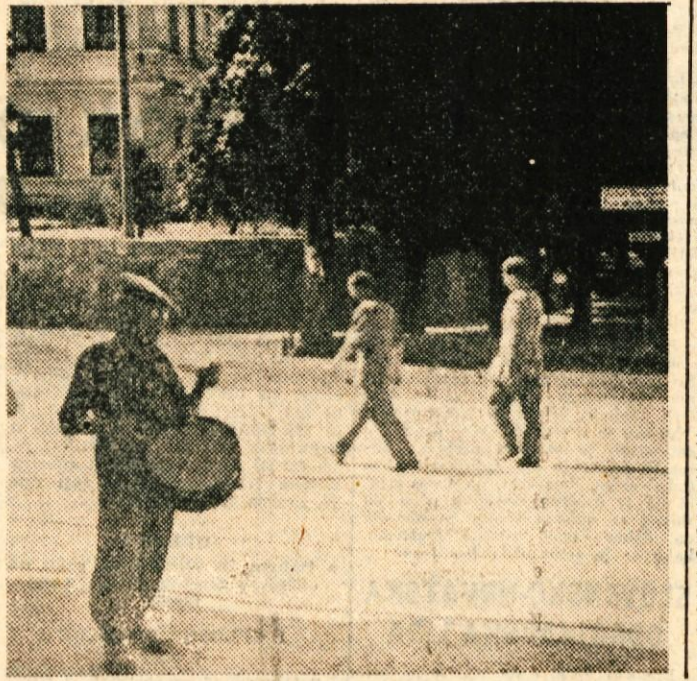
(Po »Narodni armiji«)

Umrli je Alojzij Potočar - zadnji novomeški bobnar

13. maja so v Novem mestu pokopali vsem Novomeščanom dobro znanega in priljubljenega Alojzija Potočarja, mestnega uslužbenca - razglaševalca. Z njim je mesto izgubilo eno svojih še patriarhalnih zanimivosti — bobnarja. Kajti rajni Potočar je bil zadnji, ki je še do nedavnega z bobnom skliceval po ulicah mestne občine.

Alojzij Potočar je bil po rodu Novomeščan in se je izučil kleparske obrti. Še zelo mlad je pa zaradi razmer v domači hiši odšel po svetu, kjer je ostal nad trideset let in opravljal svojo obrt v Franciji, Švici in Nemčiji. Ko se je spet vrnil v domače mesto, je kot potujoči klepar delal po vsej Dolenjski, zlasti na stavbah. Pred zadnjo vojno se je ponesrečil in ker ni mogel več delati, je šel v mestno zavetišče. Pa tudi tu ni miroval, priden kot je bil, je postal nekaj »hišni mojstere« za vsa popravila in so ga vsi v zavetišču imeli radi. Med vojno so ga domobranci in Nemci za nekaj časa zapirali, po končani vojni pa ga je sprejel v službo

Dopisujte v »Dolenjski list«

Potočar je bil v službi in sploh pri delu silno vester in priden. Živel je samotarsko, njegova velika ljubezen so pa bile knjige in glasba. Zamudil ni nobenega koncerta. Bil je sploh izobražen mož in se je s svojim vedenjem in ustrežljivostjo vsakomur priljubil. Umrli je po kratki bolezni, star 77 let.

Lep koncert moškega zbora v Novem mestu

Moški pevski zbor, tretja sekcija kulturnega društva Dušan Jereb, se je zadnje čase zelo razvilo, tako po številu pevcev kot po svoji pevski kvaliteti. Zbor šteje že čez trideset članov, vodi ga pa Tone Markelj. Do nedavnega je štel komaj kakih 16 pevcev, ki so sicer marljivo sodelovali pri vseh proslavah in prireditvah, ostali pa nekje v sredini, kot »pomozno osebje«, brez nazadovanja, pa tudi brez napredka. Zdaj je pa tudi vanje dahnilo življenje. Pristopili so novi člani, začel se je resen in stalen študij in kar na lepem so naši pevci dali svoj prvi večji in kvalitetni koncert, in sicer ne v Novem mestu, ampak v Slovenskih Konjicah in v bolnišnici za tuberkulozne v Novem Celju. V obeh krajih so poželili zasluženo priznanje, presentitli so pa tudi tistih nekaj Novomeščanov, ki so bili šli z njimi.

V tednu protituberkulozne lige in v njeno korist so pa dali svoj prvi koncert v Novem mestu. Novomeščani so napolnili dvorano v Prosvetnem domu in niso odšli razočarani. Slušali so lepo, kvalitetno in izbruseno petje naših ljudskih in umetnih pesmi in z bogatimi aplavzov na nagradili pevce in njihovega pevovodjo Toneta Markelja. Spoznali so, da smo v Novem mestu nazadnje le dobili moški pevski zbor, ki za službo priznanje in častno zastopstvo kulturno v dolenjski metropoli, kakor jo okrajni pevski zbor prosvetnih delavcev zastopa v okraju. To je lep napredek; obnavlja se bogata tradicija pevške kulture na tem področju Dolenjske.

Pri koncertu pevskega zbora je sodeloval tudi orkester KD Dušana Jereba, ki je pod dirigentom Ivo Mitagom dal nekaj samostojnih glasbenih točk.

Obvestilo dopisnikom in sodelavcem

Zaradi pomanjkanja prostora v tej številki, bomo objavili preostale dopise in sestavke v prihodnji številki. Članek »Če študent na razjo gre...« bo zaključen iz istega razloga prav tako drug teden. Uredništvo

IZID NAGRADNEGA ŽREBANJA PRVOMAJSKE KRIŽANKE

Izmed 129 rešitev so bili v ponedeljek, 17. maja ob navzočnosti 3 naročnikov našega tednika ter članov uredništva in uprave izrečani naslednji reševalci prvomajske križanke:

1. Planinšek Marjka, Ljubljana, Ljubičeva 2 - 2.500 din.
2. Bižal Milan, Kočevje, Svet svobode 45 - dobi knjigo Srg humorja in satire.
3. Adjič Sonja, Ljubljana, Zarnikova 14/1 - Rdeče in črno (celo platno).
4. Verbič Miro, Novo mesto, Poštna ulica 1 - Potovanje v Indijo (popolnato).
5. Adjič Sonja, Ljubljana, Zarnikova 14/1 - Rdeče in črno (celo platno).

REŠITVE PRVOMAJSKE NAGRADNE KRIŽANKE
Vodstvo: 1. in 22. navpično: Pevi maj praznik delovnega ljudstva, 23. rili; 24. orograf, 25. ofical, 26. gau, 27. totem, 28. ova, 29. cipres, 30. kje, 31. ND, 32. akotudi, 33. beg, 34. amenoreja, 40. čev. (čevlj), 42. zima, 43. po-per, 44. Ivan, 45. vrt, 47. krasen, 48. jasmin, 49. bratec, 50. vrt, 51. 15, 52. enaki, 53. tipke, 54. Ivan, 55. minareta, 56. kiji, 57. 65, ne, 58. ralec, 59. sir, 60. neviden, 61. ara,

Kako se je Matasanov Korl ženil

Matasanov Korl je bil menda trikrat oženjen, ali vsaj ženil se je trikrat. Ko je bil že drugi vdovec se mu je zahotelo še ene žene. Prihrali si je nekaj denarja in se ozrl po bodoči gospodinj. Zmenila sta se, da se bosta vzela. Seveda pa je bilo treba to in ono nakupiti, zato sta se z žensko zmenila, da pojmeta nakupovat v Ljubljano. V ta namen je Korl izročil bodoči ženi ves prihranjen denar. Ko sta prišla v Ljubljano, sta zavila najprej v gostilno na zajtrk, ker doma nista utegnili jesti. Po zajtrku, ki je bil precej obilen, pa je žena nekam zgnila. Korl jo čaka in čaka, žene pa od nikoder. Naenkrat mu preblisne možgane: »Gnarji! Hitro se ozre na levo in desno, pa zgine iz lokala, ne da bi plačal račun. Kako in kje je potem čakal svojo nevesto, ki je izginila, kot da bi se bila v zemljo udarila, ne vem. Le to vem, da je ni pričakal, pa svojega denarja, ki ga ji je dal spraviti, tudi ne.

S prirodo k novemu človeku! S tem svojim geslom so doslej v dveh zaporednih poletjih novomeški taborniki koristno prebili del poletja pod platnениmi hišicami na nepozabnem, prelepem prostoru ob Krki pod Otočcem. Kdor je bil z njimi, ne bo nikoli več pozabil njihove mladostne sproščenosti, vselega smeha in romantičnega kraja. Letos nameravajo taborniki člani Rodo gorjanskih tabornikov ob Kolpi v Beli krajini. Spoznavanje domovine in njenih prirodnih lepote je ena izmed nalog priljubljene taborniške organizacije. Na desnem bregu Krke pod otočkim gradom pa se bodo letos svetili šotori Počitniške zveze Slovenije. Mladina iz vseh krajev bo prišla na Dolenjsko in si tu na svežem zraku, soncu in ob vodi nabrala novih moči za d. elo.

Češčenje nacističnih poštati

Pravosodni minister Dolenje Saske je izdal ukaz, da se izkopljejo vojni zločinci, ki so bili obsojeni na smrt in pokopani v skupnem grobu zraven kaznilnice v Hameinu, in da se jih dostojno pokopije — vsakega v svoj grob. Jih je precej — 91.

Svetovni židovski kongres je zato objavil oster protest, v katerem pravi: »Zalostno, da je danes mogoče zahtevati dostojen pokop za demone, kakršen je bil Joseph Kramer, »belsen-ska zver«, ali Irma Grese, »človeška tigrovka«. Odlok nemških oblasti žali spomin na neštene žrtve Hitlerja. Ta posmrtna rehabilitacija nacističnih zverin vzbuja najhujši dvome v dobre namere Nemcev in v izjave, da se je Nemčija osvobodila svoje preteklosti.«

dejal Martin. »Denar hranim za stare dni.«

ZAKONSKI DVOGOVOR

»Kaj misliš, da si mi všeč, kadar se napiješ?« zmerja žena moža.

»Ampak, ljuba ženica! Jaz pijem zato, da si ti meni lahko všeč.«

SNUBLJENJE PREDNAMCEV

»Ni važno, da je lepa, glavno, da je močna!«

»Kar življenje mi vzemi,« je

»Ježes, Meta, si slišala, da je Drenovc s Hriba umrl? Vol ga je na paši tako v trebuh sunil, da je ta bogec čez tri ure izdihnil.«

»O, jejeje, Mina! Ampak srečo je pa ta Drenovec le imel. Viš, če bi ga bil namesto vola rital konj, bi bil pri priči mrtev.«

OKROG VOGALA

»Čujte,« pravi sodnik priči, »ali mislite, da je obtoženi res vaški tat?«

»Ne morem reči; ne vem. Ampak če bi bil jaz kokoš, bi zmerom čepel v kokošnjaku na najvišji gredi.«

ZA STARE DNI

Razbojnik je napadel Martina, pa zavpil: »Denar ali življenje!«

»Kar življenje mi vzemi,« je

»Ježes, Meta, si slišala, da je Drenovc s Hriba umrl? Vol ga je na paši tako v trebuh sunil, da je ta bogec čez tri ure izdihnil.«

»O, jejeje, Mina! Ampak srečo je pa ta Drenovec le imel. Viš, če bi ga bil namesto vola rital konj, bi bil pri priči mrtev.«

»Čujte,« pravi sodnik priči, »ali mislite, da je obtoženi res vaški tat?«

»Ne morem reči; ne vem. Ampak če bi bil jaz kokoš, bi zmerom čepel v kokošnjaku na najvišji gredi.«

Sredi lanskega leta je Okrajni odbor Ljudske prosvete v Novem mestu začel pod uredništvom Boga Komelja izdajati Ljudsko prosveto; revija naj bi izhajala po potrebi, prinašala pa naj bi navodila za prireditve, ocene prireditelj, članke s področja kulturno-prosvetnega življenja in leposlovnih prispevkov dolenjskih literatov; na ta način naj bi idejno in kvalitetno usmerjala kulturno prosvetno življenje v okraju (Ob prvi številki, str. 3).

Ker so nastale s tiskom težave, se je uredništvo odločilo, da s pravkar izšlo številko zaključijo prvi letnik; v ta namen je dodalo tudi kazalo. Iz njega je razvidno, da je na 108 straneh poleg drobnih vesti in poročil bilo objavljenih sedem pesmi, dva ali trije leposlovnih prispevki v prozi, dva dramska prizora in okoli 30 članov. Poleg urednika je sodelovalo osemnajst avtorjev.

Naš list je o reviji poročal sproti, zato naj podamo najprej pregled vsebine zadnje številke, nato pa še nekaj misli in pripomb k celotnemu letniku.

Severin Sali je tokrat prispel občuteni Osnutek za pesem; žal ga zaradi površne horekture (ne po avtorjevi želji) kazni precej napak (Rogov Log, skrinja, namesto Kmarra, itd.); Zdravko Slamnik

objavlja tri pesmi; zadnja pa je precej nedodelana; Slavko Kastelic je iz daljšega dela priobčil prozo. Osamljena domaćija, vendar je prav zaradi fragmentarnosti težko izreči sodbo o njej.

Ves ostali del zavzemajo članki. Iz njih je razvidno, da je uredništvo hotelo menda hkrati počastiti Prešernov tednik, pa se je tisk zakasnil, in Trdinov, vendar prvega le z Jakčevim podobo na ovitku, drugega pa z obširnejšimi članki. Najtehtnejši je pač tisti, ki ga je napisal o Trdinu urednik njegovega Zbranega dela Janez Logar; to je nedvomno najlepši članek celega letnika; napisan je premišljeno in jasno in na izviran način osvetljuje Trdinovo ustvarjanje, predvsem pa pisateljev odnos do ljudskega blaga. Urednik Bogo Komelj je napisal en članek v zvezi s Trdinovim bivanjem v Novem mestu in njegovo oporoko, enega po Milanu Puglju in njegovi ljubezni do Gizele in Mire Wagner; oba sta obilno ilustrirana, drugi pa prinaša iz Pugljave ostaline nekaj pesmi, ki pa v ničemer ne spreminjajo dosedanje sodbe, da je bil Pugelj čisto povprečen poet. Urednik poroča tudi o uspehih Božidarja Jakca na mednarodni razstavi lesorezov v Zürichu. — Severina Salija zani-

mivo kramljanje »O zadovoljnim Kranjcu Valentinu Vodniku« je bilo napisano za Prešernov teden, pa bo tudi sedaj prišlo prav. — Jože Zamljen obuja v bogato ilustrirano članku spomine na prvo lutkovno predstavo v St. Jerneju pred 16 leti, o učitelju in ljudskoprosvetnem delu pa raz-

celoten letnik vtis zbornika bolj ali manj slučajno razvrstjenih člankov, ki se vrh tega skoraj vsi ukvarjajo s preteklostjo, namesto da bi bili posvečeni v prvi vrsti našemu sodobnemu ljudskoprosvetnemu življenju. Če bi bilo uredništvo v vsaki številki vsaj malo imelo pred oči

program, ki ga je napisalo za uvod v prvi, bi bila podoba lista precej bolj pestr, privlačna in aktualna. Tako pa se komu članek ukvarja z bolj ali manj odmaknjenimi problemi kulturne preteklosti, ki se jim vrh tega posveča večja pozornost, predvsem pa večji prostor, kot ga je resnici zaslužijo.

Ce pogledamo, kako je revija izpolnila program, ki si ga je na začetku leta nadela, dobimo tole podobo:

1. Članek, ki bi »idejno in kvalitetno usmerjali kulturnoprosvetno življenje v okraju«, je zelo malo; sem spada pravzaprav le učitelj in ljudskoprosvetno delo; toda tudi ta je

pravila v nedokončanem članku Ivan Andolšek. List se spominja pred desetimi leti tragično preminulega umetnostnega zgodovinarja Jožeta Gregorčiča — o njem piše Polde Cigler — in lani umrle pesnice Marice Strnadove, prinaša pa tudi pravilnik o podeljevanju Trdinovih nagrad, ki jih bo vsako leto razdelil Okrajni odbor Ljudske prosvete kulturnim in prosvetnim delavcem.

Kakor vidimo, torej kar bogata vsebina, vendar — prenenolčna. Toda na tem, ne boleva le zadnja številka, ampak tudi vse prejšnje. Uredništvo je premalo pazilo na to, da bi bila vsebina pestrja in smotno urejena; tako dela

pisan tako daleč proč od prakse, da si bo človek na terenu le malo pomagal z njim. Ali ne bi bilo bolje, če bi raje kar konkretno navedli, kaj naj se predava na podeželskih ljudskih univerzah, kaj naj se bere na bralnih krožkih, da bi ljudje pritegnili, da jim bo širilo obzorje in jih notranje bogatila.

2. Članek s praktičnimi navodili za prireditve in poročila o prireditvah je sicer več, vendar še premalo. Vsekar bodo koristili naslednji: O igri z ročnimi lutkami, Oder za ročne lutke, Predstava na prostem in Prezrez skozi gledališko dejavnost, kot so pisani stvarno in so ilustrirani.

3. Leposlovnih prispevkov je dovolj, nekatere Saljeve pesmi so tudi že prestale krst na

tilo? Z nauki: učitelj je edini izobraženec na vasi... učitelj mora... učitelj naj se poveže... koristno bi bilo itd. itd. mi bomo prekleto malo pomagali in vendar bi bila prav to naloga tega ljudskoprosvetnega glasila.

4. Članek s praktičnimi navodili za prireditve in poročila o prireditvah je sicer več, vendar še premalo. Vsekar bodo koristili naslednji: O igri z ročnimi lutkami, Oder za ročne lutke, Predstava na prostem in Prezrez skozi gledališko dejavnost, kot so pisani stvarno in so ilustrirani.

5. Leposlovnih prispevkov je dovolj, nekatere Saljeve pesmi so tudi že prestale krst na

raznih prireditvah. Tudi dramatizacija Maupassantove novele — Starec Millon ter Kastelčeva igra Iz trpljenja v svobodo bosta nemara rešila iz stiske kako igralsko skupino ali šolo.

4. največ pa je članekov literarnozgodovinske vsebine. Zavzemajo nesorazmerno veliko strani, to je okoli 50! Ne samo da bi jih lahko bilo manj, marveč so tudi predolgi in preveč nedodelani. V tem pogledu je uredništvu povsem manjkala kritičnost (prim. s. 11-12, 36-41, 67-69, 88-94) Izgovor, da je bilo drugega gradiva premalo; je jalov, saj je bilo določeno, da bo list izhajal »po potrebi!«

Podobna je stvar s podobami. Ne bom rekel, da so nepotrebnosti na ovitkih, nasploh, prav lepe so, skrbno izbrane in so dokument slavnosti, ki so se vršile lani v zvezi z odkritjem spomenika talcem in svobodi v Novem mestu.

(Nemara bi jim bilo treba posvetiti tudi kak tekst v samem listu). Mislim pa, da sodijo udeleženci gospodinjstkih tečajev vendarle bolj v dnevno časopisje. Tudi ne kaže tako deficitno revijo obremenjevati s klisuranim slik dijaških listov, pogledov na razstavo dijaških listov (!) ali celo na-

slavni strani takih knjig, kot je Krajčeva Narodna biblioteka, saj jih je bila še po osvoboditvi polna sleherna novomeška trgovina, ker so z njimi potrošnikom zavijali blago!

Ce dodamo še to, da so bile posamezne številke premalo skrbno urejene (razvrstitev vsebine!) in da je bila tu in tam tudi skrb za jezik premajhna (Primicova Julija, v Slovenskem narodu, z dvema deli, proizvajalna sredstva za proizvajanje), potem so v glavnem povedani pomisleki, s katerim smo sprejeli prvi letnik Dolenjske prosvete. Glede na prihodnji letnik pa je naša misel taka: uredništvo naj si že pred izidom prve številke zagotovi zadosten vsebinski »kapital«, to je članke z vseh področij ljudskoprosvetnega življenja, predvsem pa take, ki bodo v resnici usmerjali življenje v okraju. Poskrbeti bo moralo, da bodo članki kvalitetni, zanimivi in ne predolgi. Revija nikakor ne sme biti prostor za odlaganje stvari, ki jih drugod ni mogoče plasirati zaradi njihove nedoglednosti. Tako bomo prišli do lista, ki bo ljudem koristil in se bodo prav zato nanj v večjem številu naročali. Tudi to ni postranska stvar!

L. R.